

Ca urmare a problemelor curente ce afectează sistemul judiciar, unele generate și de acțiunile Ministrului Justiției Raluca Pruna, asociațiile profesionale ale magistratilor au înaintat spre instanțele și parchetele din țară urmatorul memorandum pentru a fi aprobat în Adunările Generale din perioada 5-16 septembrie 2016.

MEMORANDUM PRIVIND JUSTIȚIA

Ca urmare:

A nerezolvării problemelor semnalate în memorandumul justiției din 2009 și a adăugării unor probleme suplimentare,

A scăderii dramatice a încrederii în justiție într-un singur an cu 13%,

A viziunii reductive a justiției, văzută doar prin prisma “luptei împotriva corupției”, eroare preluată și în MCV,

A refuzului actualului Consiliul Superior al Magistraturii de a-și îndeplini efectiv misiunea de garant al independenței justiției, inclusiv atunci când acest lucru a fost cerut de corpul magistratilor, în situații precum limitele anchetei disciplinare sau penale având ca obiect pronunțarea unor hotărâri judecătorești, criticile aduse de actori importanți în actul de justiție, inclusiv de DNA, unor hotărâri definitive sau lămurirea interferenței dintre justiție și serviciile de informații,

A nerezolvării promovării într-un mod transparent în funcțiile de conducere și la Înalta Curte de Casație și Justiție,

A inexistenței unui instrument legal de revocare a membrilor CSM aleși,

A numirilor politice în funcțiile de conducere în Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție,

A subfinanțării sistemului de justiție, bugetul alocat justiției pe cap de locuitor fiind cu mult sub media alocată în statele UE (e.g. suma acordată de stat pentru salariul unui judecător de fond pe dosar soluționat este sub 100 de lei, mai puțin de jumătate din minimul alocat ca onorariu unui avocat din oficiu),

A inexistenței în multe instanțe și parchete a spațiilor proprii pentru magistrați și personalul auxiliar,

A folosirii în instanțe și parchete de aparaturi uzate fizic și moral, supuse oricând riscului unui blocaj definitiv,

A problemei resurselor umane în continuare acută, în lipsa suplimentării schemelor conform memorandumurilor asumate de Guvern din perspective implementării noilor coduri,

A salarizării inechitabile și discriminatorii dintre magistrații aflați în poziții similare,

A păstrării instanțelor sub autoritatea financiară a Ministerului Justiției, instituție cu evidentă conotație politică,

A zecilor de mii de litigii cauzate de un cadru legislativ incoerent (e.g. salarizare ori taxa auto/timbru de mediu) ce au implicat atât un efort extraordinar pentru instanțe cât și costuri financiare semnificative pentru stat și cetățeni,

A disfuncționalităților create de aplicarea noilor coduri, în special în materie penală,

A supraaglomerării instanțelor de fond (la un program de 8 ore pe zi, un judecător de fond ar trebui să aloce un timp mediu de soluționare pe dosar de mai puțin de 2 ore, durată absolut insuficientă pentru un act de judecată de calitate),

A problemelor ridicate de modul de acțiune al Inspecției Judiciare în ceea ce privește respectarea independenței judecătorului în pronunțarea hotărârilor și unitatea de măsură în acțiune,

A temerii instaurate de Inspeția Judiciară prin modul arbitrar și abuziv în care au fost cercetați magistrații cu privire la soluțiile pronunțate,

A mutării actului de judecată din instanțe în spațiul public prin expunerea mediatică excesivă a persoanelor arestate preventiv, a scurgerilor de informații repetate de la parchete, neurmărite de anchete serioase și prin informarea incompletă a publicului în anchetele penale, fiind omise soluțiile favorabile persoanelor acuzate,

A nesocotirii importanței dreptului la apărare, inclusiv din perspectiva recunoașterii confidențialității client – avocat,

A perpetuării în spațiul public a unei justiții primordial repressive,

A nerezolvării situației fostului serviciului secret SIPA, care a urmărit și șantajat magistrați,

A nepublicării procedurii efective urmare de CSAT, când s-a verificat situația ofițerilor acoperiți în rândul magistraților,

A neclarificării de către CSM și alte instituții a interferenței dintre justiție și servicii de informații, în condițiile în care justiția a fost calificată ca fiind “câmp tactic” pentru SRI, a lipsei de explicații privind modul în care serviciile de informații cooperează cu sistemul judiciar în cadrul anchetelor penale, precum și faptul că SRI face verificări anterioare numirilor în funcțiile publice,

Având în vedere că toate aceste aspecte afectează în mod direct independența justiției,

Adunările Generale ale judecătorilor și procurorilor din România adoptă în intervalul 5 septembrie – 16 septembrie 2016 prezentul Memorandum prin care solicită respectarea independenței sistemului judiciar și implementarea următoarelor măsuri:

1. Justiția trebuie să aibă ca și preocupare esențială protecția, promovarea și garantarea tuturor drepturilor și libertăților cetățenești. În fața judecătorului cetățeanul este egal cu statul.
2. Celelalte puteri trebuie să asigure o independență reală a justiției, lipsită de orice tip de influențe, directe sau indirecte, un cadrul legislativ coerent, stabil și accesibil, suport financiar, logistic și uman suficient pentru o justiție eficientă, modernă și de calitate.
3. Respectarea independenței instanțelor, a principiului separării puterilor în stat, a forței obligatorii a hotărârilor definitive ale instanței, precum și a egalității de arme dintre acuzare și apărare.
4. Garantarea și respectarea statutului magistraților, independenței acestora, inclusiv prin remunerarea corespunzătoare și asigurarea unor condiții de muncă decente în sistemul judiciar.
5. În exercițiul funcțiilor lor, judecătorii și procurorii trebuie să fie și să apară independenți unii de ceilalți, conform rolului ce revine fiecăruia.

6. Proceduri transparente în numirea în funcțiile de conducere din Ministerul Public. Eliminarea factorului politic din numirile în funcțiile de conducere din Ministerul Public.
7. Publicarea de către Comisia Europeană a metodologiei pe care o urmează în redactarea raportului privind MCV, a numelui experților consultați și a tuturor ONG-urilor și instituțiilor consultate cu privire la sistemul de justiție din România.
8. Asigurarea unei finanțări corespunzătoare bunei funcționări a justiției ca serviciu public. Înlăturarea imediată a discriminărilor în materie salarială.
9. Preluarea efectivă a atribuțiilor referitoare la gestionarea bugetelor instanțelor de către ÎCCJ, așa cum prevede legea.
10. Adoptarea urgentă de măsuri legislative în ceea ce privește procedura de revocare a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, precum și alte măsuri de natură a eficientiza activitatea acestei instituții.
11. Revizuirea competențelor Inspecției Judiciare pentru a se înlătura posibilitatea afectării independenței magistraților și vicierea actului de justiție prin exercitarea/declanșarea unor verificări similare controlului judiciar.
12. Asigurarea unei transparențe depline în cooperarea instituțională cu serviciile de informații, respectarea strictă a cadrului legal și asigurarea unui control jurisdicțional și civil efectiv asupra activității acestora.
13. Crearea unui corp de poliție judiciară sub autoritatea exclusivă a Ministerului Public și crearea prin lege a unei autorități civile de interceptare, care să permită respectarea deplină a standardelor CEDO, în privința garanțiilor tehnice și legale.
14. Respectarea standardelor europene în materia prezumției de nevinovăție în acord cu Directiva Parlamentului European și a Consiliului, aprobată la data de 12 februarie 2016 de miniștrii statelor membre ale UE prin consolidarea legislației interne.
15. Garantarea independenței funcționale a procurorului, atât față de Executiv cât și în raport de ierarhia internă, în conformitate cu statutul acestuia de magistrat și de reprezentant al autorității judecătorești.

16. Relația dintre justiție și orice altă putere sau instituție a statului trebuie să fie stabilită prin legi ori protocoale care sunt publice, motiv pentru care CSAT trebuie să desecretizeze și să publice toate hotărârile acestei instituții care au efect asupra activității procurorilor sau judecătorilor.

17. Publicarea de către CSAT a procedurii urmate în vederea verificării concrete în ce privește existența unor persoane infiltrate în sistemul judiciar, angajați/colaboratori/informatori ai serviciilor de informații.

Magistrații își rezervă dreptul de a apela la toate formele democratice de acțiune pentru ca aceste solicitări să fie puse în practică